

Itsas tragedia erromantizismoaren ikono

ROCHEFORT (FRANTZIA), 1816KO EKAINA. Argus, Écho eta Méduse ontziek osatutako konboia portutik abiatu zen Senegalerantz. Méduse fragataren buru Hugues Duroy de Chaumereys bizkondea aukeratu zuten, irizpide garbirik gabe, hogeitun nabigatu gabe eman ondoren.

Espedizioaren helburua Senegal britainiarren eskuetatik berreskuratzea zen. Britainiarrek hala zuten onartua Parisko Itunean, eta ez zen gorabeherarik espero bidaian. Eguraldi ona lagun, Chaumereysek beste ontzien aurretik joatea erabaki zuen. Baina kapitainaren trebetasun herdoildua medio Médusek joaira galdu zuen, eta uztailearen 2an hondarpe bat jo zuen egungo Mauritaniako kostaldetik gertu.

Hiru egunez hondartutako ontzia askatzen saiatu ondoren, salba-txalupetan kostaldera iristen saiatzea erabaki zuten. Baina eskifaia 400 lagunek osatzen zuten eta txalupetan 250entzako tokia besterik ez zegoen; beste 150ek, presaka, almadia modukoa prestatu behar izan zuten.

Salba-txalupek baltsa atoian eraman behar zuten,

Méduseren baltsa (1818-19), Jean Louis Théodore Géricault. Frantziar erromantizismoaren koadro ezagunenetakoa bi urte lehenagoko benetako gertakizuna du oinarri.

baina bide laburra egin ondoren, erdi hondoratuta zegoen almadia txalupetara lotzen zuten amarrak askatu egin ziren (edo norbaitek askatzeko agindua eman zuen). Baltsan galleta pakete bat, bi bidoi ur, bi ardo upel eta ehundik gora gizon geratu ziren.

Jakiek egun bat besterik ez zuten iraun, baltsa gobernaezina zen, hondoratzeke arriskua oso handia zen, eta tentsioak eztanda egin zuen. Liskarretan hainbat gizon sastakatu zituzten, beste

batzuk kareletik bota, eta tirabira horietan ardo upelak itsasoan galdu ziren. Bizirauteko aukera gutxi zutela ikusita bere buruaz beste egin zuenik ere izan zen. Beste elikagaririk ezean, bizirik geratzen ziren geroz eta marinel urriagoak hildakoen haragia jaten eta haien odola edaten hasi ziren, laguntza iritsi arte eusteko itzaropenez.

Méduse hondartuta geratu eta hamahiru egunera, espedizio bereko Argus ontzia almadiaraino iritsi zen. Jitoan geratutako 150 lagunetatik hamabost geratzen ziren soilik. Oztaozta iritsi zitzairen erreskatea, baina bizirik ateratzea lortu zuten. ■

Arrastoak

Parisko emakumeek prakak jantzi ditzakete, orain

1800EKO AZAROAREN 7AN Parisko udalak “emakumeen trabestismoari buruzko ordenantza” onartu zuen. Arauaren arabera, emakumeek prakak jantzea trabestismoa zen, eta “gizonezkoek bezala jantzi nahi duen emakume orok” polizia prefekturan baimena eskatu behar zuen.

1892an eta 1909an debekua arin-

du zuten, eta bizikletan nahiz zaldiz zebiltzan emakumei baimen berezirik gabe ere galtzak jantzeko aukera eman zitzaien. Iragan urtarrilaren 31n hartu zen ordenantza bertan behera uzteko erabakia. Beraz, praktikan legea aplikatu ez den arren, debeku zentzugabea bi mende luzez egon da indarrean. ■